آرمان ملی
armanmeli.ir
سال پنجم
شماره ۱۴۳۴
یکشنبه
۱۴۰۱•۰۹•۱۳
۰۹ جمادی‌الاول ۱۴۴۴/ ۰۴ دسامبر ۲۰۲۲

«آرمان ملی» به بررسی جایگزینی درآمدهای مالیاتی به جای درآمدهای نفتی می‌پردازد؛

مالیات به جای نفت

کارشناس مالیاتی: با وجود اینکه دولت سیزدهم رشد مطلوبی در اخذ مالیات داشته است که بیانگر تمرکز روی تحقق درآمدهای مالیاتی است اما همچنان فرارهای مالیاتی اتفاق می‌افتد و به نظر می‌رسد هوشمندسازی مالیات می‌تواند بخش عمده‌ای از متخلفین را وادار به تمکین از قانون کند تا بتوان به تدریج جایگزینی درآمدها از محل مالیات را جایگزین درآمدهای نفتی کند

آرمان ملی: تحقق درآمدهای مالیاتی به عنوان جایگزین درآمدهای نفتی، یکی از اصلی‌ترین محل‌های تحقق بودجه امسال و سال آینده اعلام شده است، در حالی که به گفته کارشناسان طرح جایگزینی درآمدهای مالیاتی به جای درآمدهای نفتی زمانی محقق می‌شود که طرح‌های مالیات ستانی از پشتوانه اجرایی مطلوب برخوردار باشد و همچنین رشد هزینه‌های دولت روند کاهشی را طی کند که در حال حاضر بسیاری از افراد حقیقی و حقوقی با فرار مالیاتی خارج از دایره نظارتی دولت مشغول به فعالیت هستند و هزینه‌های دولتی نیز هر ساله از رشد ۲۵ تا ۳۵ درصدی سالانه برخوردار است.

فرار مالیاتی و افزایش هزینه‌های دولتی

سیاوش غیبی‌پور، کارشناس مالیاتی در این خصوص به «آرمان ملی» گفت: جایگزینی درآمدهای مالیاتی به‌جای درآمدهای نفتی، گازی مقوله‌ای است که سال‌ها دولت در تلاش محقق کردن آن است، اما باتوجه به رشد هزینه‌های شرکت‌های دولتی، عمومی و شرکت‌ها این امر هر ساله به تاخیر می‌افتد، چراکه هر سال به‌طور تقریبی هزینه‌های دولتی حدود ۲۵ تا ۳۵ درصد افزایش می‌یابد و بنا بر پیش‌بینی‌های صورت گرفته این روند در صورتی که آهنگ کنونی مالیات‌ستانی از مودیان مالیاتی فعلی ادامه یابد هیچ تغییر کارسازی رخ نخوهد داد. او افزود: با وجود اینکه دولت سیزدهم رشد مطلوبی در اخذ مالیات داشته که بیانگر تمرکز روی تحقق درآمدهای مالیاتی است اما همچنان فرارهای مالیاتی اتفاق می‌افتد و به نظر می‌رسد هوشمندسازی مالیات می‌تواند بخش عمده‌ای از متخلفین را وادار به تمکین از قانون کند تا بتوان به تدریج جایگزینی درآمدها از کانال درآمدهای نفتی کند هر چند چنانچه بسیاری از طرح‌ها به درستی برنامه‌ریزی شوند و از پشتوانه اجرایی خوبی نیز برخوردار باشند می‌توان از تحقق این درآمدها در سه تا پنج سال آینده در بودجه کشور امید داشت. این کارشناس ادامه داد: تحقق درآمدهای مالیاتی و جایگزینی آنها را درآمدهای نفتی در مرحله نخست مشروط به کاهش رشد هزینه‌های دولتی است که البته در چندین سال اخیر نشانی از کاهش هزینه‌های دولت در سطوح مختلف مشاهده نشده است، به عبارتی دولت هر چند سالانه روند مالیات ستانی را افزایش کمی و کیفی دهد با وجود افزایش نرخ حدود ۳۰ درصدی هزینه‌های دولتی نمی‌توانیم امید به بهبود در این مسیر را داشته باشیم.

شناسایی مودیان جدید مالیاتی

غیبی‌پور معتقد است: بررسی‌ها از نحوه دریافت‌های مالیاتی باید دقیق‌تر و هم با شناسایی مودیان جدید در مرحله پرداخت همراه باشد و بررسی از چگونگی نحوه فعالیت بنگاه‌های اقتصادی به شکل موشکافانه به دولت کمک می‌کند که تا منابع درآمدی جدیدی در راستای گسترده کردن عدالت بیابد و در این راه دخل و خرج‌های خود را نیز متعادل کند. او اضافه کرد: در مقایسه با سال‌های گذشته می‌بینیم که پایه‌های مالیاتی جدیدی در این راستا تعریف شد مانند دریافت مالیات از خانه‌ها و خودروهای لوکس که کمک کرد منابع جدیدی برای درآمدهای دولتی شکل گیرد، اما به نظر می‌رسد تامین درآمدهای مالیاتی از این محل در سال‌های آینده محقق می‌شود البته دولت حتما باید با استفاده از سیستم‌های هوشمند مانع از فرارهای مالیاتی شود تا کارکرد چنین طرح‌هایی زیر سوال نروند.

ساماندهی کارت‌خوان‌ها و جلوگیری از فرار مالیات

این کارشناس امور مالیاتی توضیح داد: ساماندهی میلیون‌ها دستگاه کارت‌خوان و اتصال آن به سازمان امور مالیاتی یکی از راهکارهای مناسب جهت شناسایی مودیان واقعی مالیات محسوب می‌شوند که می‌تواند در بستر پرداخت مالیات به‌طور جدی به آنها پرداخت هر چند اجرای قوی طرح‌ها بسیار مهم‌تر از طراحی‌های اولیه هستند به عنوان مثال طرح مالیات بر خانه‌های خالی هر چند طرح خوبی به نظر می‌رسد، اما در مرحله عملیاتی کردن از بازوی اجرایی قوی برخوردار نبوده است.

تحول در نظام مالیاتی

مهسا جزینی دیگر کارشناس اقتصادی در این خصوص معتقد است: سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه در حالی از سوی مقام معظم رهبری به سران سه قوه، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و رئیس ستاد کل نیروهای مسلح ابلاغ شده است که ایجاد تحول در نظام مالیاتی با رویکرد تبدیل مالیات به منبع اصلی تامین بودجه جاری دولت، ایجاد پایه‌های مالیاتی جدید، جلوگیری از فرار مالیاتی و تقویت نقش هدایت و تنظیم‌گری مالیات در اقتصاد با تاکید بر رونق تولید و عدالت مالیاتی یکی از چشم‌اندازهای اصلی این سند عنوان شده است. او افزود: کاهش درآمدهای نفتی ناشی از تحریم‌ها، در سال‌های اخیر باعث شده بود که دولت پیشین و دولت فعلی روی فروش اوراق بدهی و دریافت مالیات به عنوان یک سیاست جدی تمرکز کنند تا جایی که دولت سیزدهم هم در این یکسالی که روی کار آمده است به‌شدت روی افزایش درآمدهای مالیاتی مانور تبلیغاتی می‌دهد و با توجه به کاهش درآمدهای نفتی، در بودجه ۱۴۰۱، مقرر شده که از مجموع ۶۶۴ هزار میلیارد تومان درآمدهای دولت سیزدهم، مبلغ ۵۲۶ هزار میلیارد تومان از محل درآمدهای مالیاتی تامین شود. گفته شده که این میزان حداقل دو برابر رکورد مالیات اخذ شده در تمام ۴۲ سال اخیر است و دولت در دو راهی اصلاح ساختارها، کوچک‌سازی و کاهش هزینه‌ها، یا اخذ مالیات بیشتر، گزینه دوم را انتخاب کرده است.

تشکیک در خوش‌بینی دولتی‌ها

این کارشناس ادامه داد: به‌رغم ادعاهای دولتی‌ها اما بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۰ سهم درآمدهای مالیاتی دولت از کل حجم اقتصاد ایران به ۴درصد هم نمی‌رسد. تولید ناخالص اسمی ایران در سال گذشته ۸میلیون و ۶۹۲هزار میلیارد تومان به ثبت رسیده است. کل درآمد مالیاتی نیز که در سال ۱۴۰۰ دولت به‌دست آورده حدود ۳۰۵ هزار میلیارد تومان بوده است. بر این اساس نسبت کل درآمد مالیاتی به حجم اقتصاد ایران در سال گذشته حدود ۳/۷درصد برآورد می‌شود و بر اساس آمار اعلام شده رشد برنامه‌ریزی‌شده درآمدهای مالیاتی برای سال ۱۴۰۱ با توجه به افزایش مستمر و طبیعی سطح عمومی قیمت‌ها و تورم مورد انتظار، نشان‌دهنده برنامه‌ریزی مناسب برای ایجاد تحول اساسی در نظام مالیاتی نیست.

سیاست‌های مکمل یا سرکشی به حساب‌های مردم؟

او افزود: شورای پول و اعتبار به تازگی مصوب کرد که چنانچه یک حساب بانکی بیش از ۱۰۰ تراکنش واریز به حساب در ماه داشته باشد و ۳۵ میلیون تومان در تراکنش‌ها جابه‌جا شود، باید مالیات بپردازد. ابتدا این شائبه ایجاد شد که آیا این مالیات متعلق به همه تراکنش‌های واریزی و پرداختی است یا فقط واریزی است. این کارشناس معتقد است: سیاست مالیاتی جدید دولت نه تنها برای بنگاه‌های اقتصادی نگرانی ایجاد می‌کند بلکه می‌تواند برای خانوارها و مصرف‌کنندگان نیز نگران‌کننده باشد. ما درصد قابل توجهی از افراد و خانوارها را داریم که درآمد بالایی کسب می‌کنند، بنابراین یک بار مالیات بر درآمد خود را پرداخت کرده‌اند. همین افراد ممکن است به دلایل متنوعی بالاتر از ۳۵ میلیون تومان در ماه هزینه کنند. در حقیقت افراد پول‌هایی که به حساب آنها واریز می‌شود را بابت درآمد قابل مصرف برای خانواده هزینه می‌کنند. به این ترتیب مالیات این درآمد یک بار پرداخت شده است و سیاست جدید مالیاتی دولت بیش از همه بنگاه‌های خرد و خرده‌فروشان را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد و بر چالش‌های اقتصادی آنها می‌افزاید.

اقتصاد زیرزمینی خارج از دایره مالیات‌ستانی

جزینی بیان کرد: درآمدهای مالیاتی کشور در حالی افزایش یافته است که هنوز بسیاری افراد با فعالیت در اقتصاد زیرزمینی درآمدهای کلانی کسب می‌کنند، اما دولت را در پرداخت قانونی مالیات همراهی نمی‌کنند بنابراین در چنین شرایطی دولت با اجرای مجموعه اقدامات، طرح‌ها و رویکردهای تحول نظام مالیاتی خصوصا حرکت این سازمان در مسیر هوشمندسازی مالیات و شفاف سازی فعالیت‌های اقتصادی است بی‌تردید در آینده شناسایی فراریان مالیاتی افزایش و تعداد مودیان نیز بسیار بیشتر خواهد شد و رشد بی‌سابقه درآمدهای مالیاتی کشور درحالی است که به گفته مسئولان با هوشمندسازی نظام مالیاتی، درآمدهای دولت از محل وصول مالیات افزایش و تعداد مودیان نیز با شناسایی آنها در سال‌های آینده بیشتر خواهد شد. او بیان کرد: درآمدهای مالیاتی در دولت سیزدهم رشد قابل توجه و خیره کننده‌ای داشته، طوری که بیش از ۵۰ درصد درآمدها مصوب قانون بودجه امسال وصول شده است و این عملکرد مطلوب حاصل تلاش گسترده برای جلوگیری از فرار مالیاتی، ایجاد پایه‌های جدید مالیات، ساماندهی کارت‌خوان‌ها، مقابله با کم اظهاری و بررسی دقیق چگونگی درآمد شرکت‌های بزرگ و متوسط برای پرداخت مالیات بوده که کارایی دولت را در این بخش نسبت به سایر بخش‌ها شاخص کرده است.

جوابیه

اصلاح ساختار با حرکت به سمت برنامه محور شدن بودجه

در تاریخ ۱۴۰۱/۹/۸ گزارشی با عنوان «دخل و خرج ناسازگار بودجه ۱۴۰۲ منتشر شد که در آن نویسنده از دیدگاه کارشناسان به موضوع بودجه سال آینده پرداخته و به گفته کارشناسان اگر بودجه سال آتی نیز مانند سال قبل تدوین شود باید در انتظار ناترازی‌های مختلف پولی و مالی باشیم، چراکه روند افزایش قیمت ارز، عدم گشایش در مقوله برجام و معاملات اقتصادی بین‌المللی، استمرار تحریم‌ها، معافیت‌ها و فرارهای مالیاتی از جمله شاخص‌هایی به شمار می‌آید که چشم انداز روشنی برای بودجه سال آتی و بهبود وضعیت اقتصادی سال آینده ترسیم نمی‌کند اما سازمان برنامه و بودجه توضیحاتی ارسال کرده که به شرح ذیل است. با نزدیک شدن به روزهای پایانی ارائه بودجه و برنامه هفتم توسعه فرافکنی حامیان بدهکارترین دولت و بانیان انحراف هشت ساله بودجه شروع شده و متأسفانه، کسانی در مقام کارشناس بدون داشتن تصویر واقعی از تغییرات بودجه تنها باانگیزه سیاسی سخن میگویند که در دوران صدارتشان با وجود صرف دو هزار و ۹۰۰ هزار میلیارد تومان تمام شاخص‌های اقتصادی سقوط کرد، به علت عدم مدیریت صحیح بودجه از همین میزان مصرف هم منتقدان امروز یک‌هزار و ۴۰۰ هزار میلیارد تومان بدهی برای کشور بر جای گذاشتند. باید گفت قطعا ادامه شیوه کنونی که در آن هزینه‌های جاری دولت ۱۰ برابر شود و با اتکا به ایجاد بدهی و چاپ پول هزینه‌های شیوه غلط اداره کشور را مردم پرداخت کنند قابل ادامه‌دادن نبود؛ از همین حیث دولت سیزدهم از بدو آغاز کار تمرکز خود را ساماندهی بودجه، پرداخت بدهی‌های سنگین؛ انجام مطالبات معوق و البته آغاز اصلاح ساختاری بودجه قرار داد. یکی از اصلاحات مورد نیاز بودجه ایجاد شفافیت و البته پاسخگویی و قدرت نظارت است؛ موضوعی که با جداول مختلف و تو در توی بودجه همخوانی ندارد، ازاینرو بخشی از اصلاحات در این بخش رخ داد؛ البته برخلاف اظهارنظرهای غیرکارشناسی مدیران دولت گذشته اصولا ردیف‌های بودجه قابلیت ادغام نداشته و این یک دروغ و فرافکنی آشکار است و قرار نیست و امکان‌پذیر هم نیست که ردیفی از متن بودجه، حذف شود. تمام افراد صاحب‌نظر و متخصص و اهل فن که بودجه نویس هستند می‌دانند و اذعان دارند که ادغام معمولا در جداول صورت می‌پذیرد به این نحو که جداول مختلف با عناوین مختلف و ردیف‌های متفاوت در مجلس شورای اسلامی معمولا مطرح و تصویب میگردد. به عبارتی با حذف جداول اضافی و تکراری، موجب شفافیت و ساده‌سازی در متن بودجه و قابل فهم شدن بودجه برای نمایندگان محترم مجلس و حتی عموم مردم می‌شوند. از سوی دیگر رویکرد و راهبرد سازمان برنامه و بودجه در تدوین بودجه سال گذشته و بودجه سال ۱۴۰۲ استفاده از نظرات نخبگان و کارشناسان در تدوین بودجه بوده به طوری که جلسات مدونی با حضور کارشناسان و نمایندگان مجلس برگزار شده و بر اصلاح سیاست‌ها و برداشتن موانع سرمایه‌گذاری و ورود بخش خصوصی در فعالیت‌های اقتصادی تاکید شده است. در همین راستا و با توجه به اینکه برنامه هفتم توسعه نیز در حال تدوین است دو مرکز تحقیقاتی سازمان برنامه و بودجه وظیفه انجام پژوهش‌های مورد نیاز برای برنامه هفتم توسعه و بودجه ۱۴۰۲را بر عهده داشته و اسناد پشتیبان نظام برنامه‌ریزی کشور را تهیه می‌کنند. محور تدوین بودجه ۱۴۰۲ نیز تدوین الگوی بودجه‌ریزی اقتصادی و مبتنی بر برنامه و رشد اقتصادی و حرکت از پروژه محوری به سمت برنامه محوری است. همچنین دولت سیزدهم بنا دارد همان‌طور که در تدوین قانون بودجه سال ۱۴۰۱ نیز انجام گردید در رویکرد تدوین بودجه سال ۱۴۰۲، استان ها با اختیارات بیشتر در زمینه جذب منابع و سرمایه‌گذاری، فضای مناسبی را برای پیشبرد برنامه‌های توسعه استانی خلق نمایند. شوراهای برنامه‌ریزی استان ها محور اصلی برنامه‌ریزی شده و با اختیارات بیشتری بتوانند نسبت به جذب منابع و هزینه آنها تصمیم گیری کنند. با اعطای اختیارات بیشتر به استان‌ها با سازوکار معین، زمینه جذب منابع و هزینه بهینه آن با توجه به نیازهای واقعی استان را فراهم کرده و بر اساس این طرح، پروژه‌ها عمدتاً در استان‌ها تعریف می‌گردد که این روش برای تامین اعتبارات عمرانی راهگشا بوده و براین اساس برنامه‌های آمایش در صورت لزوم در سطح استانها با توجه به نیازها و مقتضیات اصلاح می‌شود. در مجموع بنا بر آن است که کشور در دولت سیزدهم، «استان‌محور» اداره شود و البته استانداران باید در راستای تحقق سیاست‌های کلان، کوشا باشند. نهایتاً اینکه با فعلیت یافتن این امر، از بار استانها در بودجه ملی کاسته شده و از طرف دیگر، موتور محرکی برای انگیزه بیشتر استان‌ها برای سرمایه‌گذاری و بهره‌وری خواهد بود. اگر انتظار اصلاح ساختار بودجه را داریم باید بدانیم که ادامه روند گذشته در مورد تامین اعتبارات عمرانی و قوانین مالیاتی تحولی در پی ندارد. تحول توسعه‌ای نیازمند تغییر نگرش است و این موضوع در لایحه بودجه سال آتی قابل مشاهده خواهد بود. اداره کشور به شیوه دولت قبل منجر شده طی سال‌ها بیش از سه هزار، هزار میلیارد تومان طرح نیمه تمام در کشور باقی بماند، از سوی دیگر هزینه‌های دولت چندین برابر شود و در نهایت هم کسی پاسخگو سقوط شاخص‌های کلان اقتصادی نباشد، دولت سیزدهم حتماً این روند را در زمان فعالیت خود اصلاح خواهد کرد و اصلاحات ساختاری بودجه برای رسیدن ضرورتی اجتناب ناپذیر است.

ذره بین

سامانه فروش سایپا از دسترس خارج شد

سامانه فروش سایپا دیروز با اختلال جدی مواجه شد این درحالی است که بنا به گزارش‌ها از دیروز فروش فوری این شرکت خودرویی آغاز می‌شود و دسترسی به سامانه فروش بدون قرعه‌کشی شرکت سایپا همزمان با آغاز ثبت‌نام در ساعت ۱۱ غیرفعال شد و متقاضیان این طرح با مراجعه به سایت فروش فوق‌العاده سایپا با اخطار مواجه شدند و نتوانستند اقدام به ثبت‌نام کنند. فروش فوق‌العاده سایپا از روز گذشته شنبه ۱۲ آذر ۱۴۰۱ در قالب طرح‌های ویژه آغاز شد و ثبت‌نام فروش فوق‌العاده سایپا از دیروز برای دو محصول کوییک و کوییک R ویژه متقاضیان عادی و مادران صورت گرفت که دو محصول کوییک و کوییک R با گیربکس معمولی عرضه می‌شود. موعد تحویل این دو محصول برای هر دو گروه متقاضی عادی و مادران حداکثر ۹۰ روز است همچنین مهلت ثبت‌نام برای متقاضیان عادی تا زمانی است که ظرفیت محصولات تکمیل شود و مهلت ثبت‌نام برای مادران دارای دو فرزند که شامل طرح حمایت از جوانی جمعیت می‌شوند نیز ۷ روز در نظر گرفته شده است. متقاضیان از هر دو گروه می‌توانند از ساعت ۱۱ دیروز به سایت فروش گروه خودروسازی سایپا به این نشانی https://saipa.iranecar.com مراجعه کرده و در همین سایت اقدام به ثبت‌نام کنند که در طرح ویژه مادران ابتدا پیش ثبت‌نام انجام شده و پس از تایید مادران مشمول این طرح، امکان ثبت‌نام نهایی برای آنها فراهم می‌شود و متقاضیان این طرح پس از اعلام نهایی می‌توانند نسبت به واریز وجه اقدام کنند که داشتن حداقل دو فرزند که فرزند دوم به بعد از تاریخ ۱۹ آبان ۱۴۰۰ به بعد متولد شده باشد از شرایط طرح جوانی جمعیت است. به گزارش ایبِنا، در طرح جوانی جمعیت محدودیت‌های نظیر داشتن گواهینامه، عدم پلاک انتظامی فعال، هر کدملی یکدستگاه، عدم خرید ۴۸ ماهه گذشته لحاظ نمی‌شود. اما تمامی این نکات برای متقاضیان عادی اجرایی خواهد شد. شروط پیش ثبت‌نام برای متقاضیان عادی به این ترتیب است: شرط عدم پلاک انتظامی فعال، حداقل سن ۱۸ سال و ارائه گواهینامه معتبر، محدودیت صدور فاکتور ۱۸ ماهه و شماره تلفن به نام فرد متقاضی.

نیم نگاه

روزهای سخت در انتظار بازارساز

قیمت دلار در بازار غیررسمی در حالی با سیگنال افزایشی حرکت می‌کند که شاهد ممنوعیت خرید و فروش دلار و ارز در خیابان از روز پنجشنبه هستیم. سید مرتضی افقه، اقتصاددان معتقد است قیمت دلار در آذر ماه با ادامه روند فعلی، احتمالا سقف تاریخی ۴۰ هزار تومانی را پشت‌سر بگذارد. قیمت دلار در بازار غیررسمی در کانال ۳۶ هزار تومان در حال پیشروی است. اعلام خبر ممنوعیت خرید و فروش دلار و ارز در خیابان از سوی رئیس پلیس امنیت اقتصادی تهران، موجب احتیاط معامله‌گران در معاملات شده و تقاضای ارزی را به خفا برده است. هرچند اعلام شده که هرگونه خرید و فروش ارز در خارج از شبکه صرافی و بانکی دلالی و جرم است، اما باید دید متقاضیان ارزی چگونه نیاز خود را تامین می‌کنند و بر قیمت‌ها در بازار اثرگذارند. اگر نگاهی به جریان قیمتی دلار در آبان ماه که نوسانات غیرطبیعی دلار آغاز شد داشته باشیم، دقیقا روز ۱۶ آبان ماه بود که دلار با رسیدن به سقف تاریخی خود یعنی ۳۶۸۰۰ تومان آژیر خطر را به صدا درآورد. روند قیمتی دلار در آبان ۱۴۰۱ نشان می‌دهد این نوسان غیرطبیعی از دوشنبه ۹ آبان ماه بود که آغاز شد و لحظه به لحظه با افزایش تقاضای ارزی، سقف‌های جدیدی را زد تا آبان ماه را با دلار ۳۵ هزار تومانی به پایان بریم. آذر ماه، اما دلار به تدریج شروع به صعود از ۳۵ هزار تومان کرد و بیشتر روزهای این ماه را در کانال ۳۶ هزار تومان به پایان برده تا خود را در این کانال تثبیت کند اما سوال اصلی این است که دلار در روزهای آینده به چه سمت و سویی می‌رود؟ سید مرتضی افقه می‌گوید: بازارساز برای کنترل قیمت دلار تا هفته اول دی ماه روزهای سختی را در پیش خواهد داشت، زیرا تقاضای دلار پس از جام‌جهانی کاهش یافته و در اواسط آذر ماه دوباره افزایش می‌یابد. این اقتصاددان در مورد پیش بینی قیمت دلار در روزهای آینده نیز گفت: دلار ۴۰ هزار تومانی زیاد دور نیست و باید ببینیم بازارساز تا چه میزان سعی خود را به کار می‌بندد تا مانع از رسیدن دلار به این سقف قیمتی شود. این عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به اینکه در حال حاضر متغیر روانی فعال‌ترین متغیر اثرگذار بر قیمت دلار در بازار است، گفت: بی‌ثباتی‌های بین‌المللی و ادامه تحریم‌ها و بن‌بست مذاکرات، کار را به جایی رسانده که قیمت دلار در مسیر جهش قرار گرفته است؛ به طوری که قیمت دلار در هفته ابتدایی آذرماه ۷۹.۲ درصد بوده و ۹۸۰ تومان نسبت به هفته پایانی آبان ماه ۱۴۰۱ رشد داشته است. به اعتقاد افقه، گرچه هنوز کورسوی امید به برجام سوسو می‌زند، اما هر روز علائم منفی‌تری از آن می‌رسد مبنی بر اینکه راه توافق بسته شده است. این استاد دانشگاه تصریح کرد: در برهه کنونی در بازار دلار و ارز، آرامش روانی کارگزاران اقتصادی به هم خورده است. البته منظور از کارگزاران اقتصادی تنها بخش تولید و سرمایه‌های کلان نیست، بلکه آرامش کارگزاران کوچک نیز به هم خورده و همه نگران ارزش پول خود هستند و به نظر می‌رسد این مساله بر افزایش تقاضا تاثیر داشته است. افقه ادامه داد: دولت بعد از هر جهش قیمت دلار تلاش کرده با ابزارهای بسیار محدودی که در اختیار دارد آن را کنترل کند؛ هرچند آثار این کنترل‌ها هم محدود است و هم کوتاه مدت؛ کما اینکه در جهش اخیر، قیمت دلار تا محدوده کانال ۳۷ هزار تومان رسید، ولی با اقدامات کنترلی، مقداری کاهش یافت. این اقتصاددان معتقد است: در حال حاضر همچنان اثر متغیر روانی بر قیمت دلار فعال است و هم تنش‌های داخلی ادامه یافته و هم تنش‌های خارجی به اوج خود رسیده‌اند؛ بنابراین به نظر می‌رسد این روند به مرور و آرامی ادامه پیدا می‌کند مگر اینکه شوک روانی جدیدی وارد شود. به گزارش اقتصاد ۲۴، افقه با بیان اینکه دلار ۴۰ هزار تومانی تا پایان آذر ماه غیرمحتمل نیست، ادامه داد: دولت در کشور ما برخلاف همه کشورهایی که در اینگونه موارد فعال هستند، منفعل است، زیرا بخش قابل توجهی از دلایل جهش قیمت ارز از تحولات بیرون کشور سرچشمه می‌گیرد؛ بنابراین دولت تنها ابزاری که برای کنترل قیمت در دست دارد همین مواردی است که تاکنون به کار گرفته است.

بازار سرمایه

چند سیگنال مهم در تالار شیشه‌ای

آرمان ملی: شاخص کل بورس تهران معاملات دیروز را با رشد ۳۴۹ واحدی به پایان برد این درحالی است که شاخص کل بورس تهران در پایان معاملات دیروز با رشد ۳۴۹ واحدی همراه شد و به عدد ۱میلیون ۴۱۷هزار و ۷۲۰ واحد رسید و با رشد ۰.۰۲درصدی همراه شد و شاخص کل در ابتدای معاملات دیروز صبح با رشد ۶۶۵ واحدی همراه بود، اما در ادامه نسبت به ابتدای صبح اندکی عقب‌نشینی کرد همچنین شاخص هم وزن نیز که تا میانه‌های بازار با رشد همراه بود، با افت ۹۷واحدی به ۴۱۳هزار و ۱۹ واحد رسید. شاخص کل هم‌وزن در جریان دادوستدهای چهارشنبه با ۰.۱۵ درصد افزایش، ۶۲۳ واحد رشد کرد و به محدوده ۴۱۳ هزار و ۲۷۷ واحد رسید. این رشد اندک از آن جهت اهمیت دارد که شاخص کل هم‌وزن روز گذشته موفق به شکست محدوده مقاومتی ۴۱۰ تا ۴۱۲ هزار واحد شده بود و روز گذشته چند سیگنال برای بازار وجود دارد و کارشناسان عقیده دارند که تالار شیشه‌ای، روند متعادل را تجربه می‌کند که بر همین اساس این انتظار وجود دارد که شاخص کل در این روز عملکردی نوسانی و رو به تعادل از خود نشان دهد. شاخص کل بورس تهران نیز با ۳۴۸ واحد افزایش در ارتفاع یک میلیون و ۴۱۷ هزار واحدی ایستاد و شاخص هم‌وزن با ۹۷ واحد کاهش به ۴۱۳ هزار و ۱۸ واحد و شاخص قیمت با ۵۷ واحد افت به ۲۴۶ هزار و ۲ واحد رسید و شاخص بازار اول، سه هزار و ۴۴ واحد افزایش و شاخص بازار دوم، هفت هزار و ۹۴۰ واحد کاهش را ثبت کردند. روز گذشته در معاملات بورس تهران، بیش از پنج میلیارد و ۵۵۸ میلیون سهم، حق‌تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۳۴ هزار و ۸۵۷ میلیارد ریال معامله شد همچنین معدنی و صنعتی گل گهر (کگل) با یک‌هزار و ۹۴۵ واحد، فولاد مبارکه اصفهان (فولاد) با ۸۸۷ واحد، ملی صنایع مس ایران (فملی) با ۸۶۴ واحد، صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس (فارس) با ۳۹۶ واحد، توسعه معادن و فلزات (ومعادن) با ۳۱۲ واحد، فولاد خوزستان (فولاد) با ۲۶۱ واحد و معدنی و صنعتی چادرملو (کچاد) با ۲۵۷ واحد تاثیر مثبت بر شاخص بورس داشت در مقابل کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران (حکشتی) با ۶۱۱ واحد، پالایش نفت اصفهان (شپنا) با ۵۱۳ واحد، پالایش نفت تهران (شتران) با ۴۳۱ واحد، شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شستا) با ۳۵۳ واحد، مخابرات ایران (اخابر) با ۳۴۰ واحد تاثیر منفی بر شاخص بورس به‌همراه داشت. بر پایه این گزارش، دیروز نماد گسترش سرمایه‌گذاری ایران خودرو (خگستر)، ایران خودرو (خودرو)، شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شستا)، معدنی و صنعتی گل گهر (کگل)، کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران (حکشتی) در نمادهای پُرتراکنش قرار داشتند و گروه خودرو هم در معاملات دیروز صدرنشین برترین گروه‌های صنعت شد و در این گروه یک میلیارد و ۱۶۹ هزار برگه سهم به ارزش سه هزار و ۹۰۸ میلیارد ریال دادوستد شد و شاخص فرابورس نیز دیروز بیش از ۱۸ واحد کاهش داشت و به ۱۸ هزار و ۶۷۲ واحد رسید که در این بازار بیش از سه میلیارد و ۲۷۸ میلیون برگه سهم و اوراق مالی دادوستد شد و تعداد دفعات معاملات دیروز فرابورس بیش از ۱۹۸ هزار و ۱۸۹ نوبت بود. پلیمر آریا ساسول (آریا)، پتروشیمی مارون (مارون)، تجلی توسعه معادن و فلزات (تجلی)، پویا زرکان آق دره (فزر) و مجتمع صنعتی آرتاویل تایر (پارتا) با تاثیر مثبت بر شاخص فرابورس همراه بودند همچنین بیمه پاسارگاد (بپاس)، پالایش نفت لاوان (شاوان)، پتروشیمی زاگرس (زاگرس)، داروسازی دانا (ددانا)، کلر پارس (کلر) و فرابورس ایران (فرابورس) تاثیر منفی بر این شاخص داشتند. دیروز نمادهای «کگل»، «فولاد» و «فملی» بیش‌ترین تأثیر را در رشد شاخص کل بورس داشتند و در مقابل نمادهای «حکشتی»، «شپنا» و «شتران» بیش‌ترین تأثیر منفی را بر شاخص کل داشتند. در فرابورس نیز نمادهای «آریا»، «مارون» و «تجلی» بیش‌ترین تأثیر افزایشی را بر شاخص کل فرابورس داشتند و «بپاس»، «شاوان» و «زاگرس» بیش‌ترین تأثیر کاهنده را بر شاخص داشتند که در جدول پرتراکنش‌ترین نمادهای بورس خگستر صدرنشین است و خودرو و شستا در رتبه‌های بعدی هستند. در فرابورس نیز نمادهای دی، کلر و گدنا پرتراکنش‌ترین نمادها هستند. دیروز ارزش معاملات کل بازار سهام به رقم ۱۹ هزار و ۴۵۱ میلیارد تومان افزایش یافت. ارزش معاملات اوراق بدهی در بازار ثانویه ۱۴ هزار و ۴۱۵ میلیارد تومان بود که ۷۴ درصد از ارزش کل معاملات بازار سرمایه را تشکیل می‌دهد و ارزش معاملات خرد سهام با افزایش ۳ درصدی نسبت به روز کاری قبل به رقم ۲ هزار و ۹۹۵ میلیارد تومان رسید. در معاملات چهارشنبه ۶۳ نماد صف خرید داشتند و ۴۷ نماد با صف فروش مواجه بودند. مجموع ارزش صف‌های خرید با افت ۳۵ درصدی به ۱۲۰ میلیارد تومان رسید و مجموع ارزش صف‌های فروش ۵۱ درصد کاهش یافت و ۹۵ میلیارد تومان بود. در پایان معاملات امروز ارزش صف‌های خرید در رقم ۵۹ میلیارد تومان ایستاد و بازار با مازاد تقاضا بسته شد که در پایان معاملات نماد کپشیر (شرکت پشم شیشه ایران) با صف خرید ۱۸ میلیارد تومانی در صدر جدول تقاضای پایانی بازار قرار گرفت و پس از کپشیر، نمادهای کیمیا (شرکت معدنی کیمیای زنجان گستران) و گدنا (شرکت تهیه و توزیع غذای دنا آفرین فدک) بیشترین صف خرید را داشتند.